European Commission

6 praktiski soļi enerģētiskās nabadzības mazināšanas pasākumu īstenošanai – Enerģētiskās nabadzības konsultatīvā centra mācību rokasgrāmata

Laipni lūdzam pēdējā apmācības posmā par enerģētisko nabadzību, kur plāni kļūst par pasākumiem. Šī mācību rokasgrāmata palīdzēs no diagnostikas un plānošanas pāriet uz sagatavotu enerģētiskās nabadzības mazināšanas pasākumu ieviešanu. Ir pienācis laiks pārvērst mērķus konkrētos rezultātos.

Šī pamācība, sniedzot praktiskus soļus vietējā sociālā klimata plāna pārvēršanai konkrētā rīcības plānā, nodrošina, ka klimata stratēģijās tiek ņemti vērā sociālie apsvērumi. Tā piedāvā skaidru sešu soļu struktūru, kas palīdzēs pašvaldībām pārvarēt vietējos enerģētiskās nabadzības izaicinājumus ar pielāgotiem risinājumiem.

Turpmākā kursa noteikšana

1. solis: Diagnozes un plānošanas procesa konstatēto faktu izvērtēšana

Pārskatot un atjauninot galvenos diagnozes un plānošanas posmos konstatētos faktus, mēs nodrošinām, ka īstenošanas pasākumi ir pamatoti un saskaņoti ar jūsu pašvaldības mērķiem. Vēlēšanu vai likumdošanas izmaiņu dēļ var rasties kavējumi, tādēļ, pirms turpināt, ir svarīgi pārskatīt Enerģētiskās nabadzības diagnozes ziņojumu un Vietējo sociālā klimata plānu. Tā mērķis ir nodrošināt, lai visi atjauninājumi, piemēram, jaunas politikas un politiskas izmaiņas, tiktu ieviestas un saskaņotas ar pašreizējiem mērķiem. Iesaistoties darba grupā, mēs nodrošinām, lai visi dalībnieki, jo īpaši jaunie darbinieki, būtu informēti un gatavi turpmākiem pasākumiem. Dokumentācija palīdz izsekot veiktajām izmaiņām.

2. solis: Rīcības plāna izstrāde

Ir svarīgi noteiktā laika periodā izstrādāt visaptverošu rīcības plānu. Plānā kopējā stratēģija ir detalizēti jāsadala viegli veicamos uzdevumos, norādot pienākumus, laika periodus un resursus. Visu uzdevumu definēšanai ir divas pieejas, 1) hronoloģiska: secīga no sākuma līdz noslēgumam, un 2) apgriezta: no noslēdzošā mērķa līdz sākumam, nosakot visus nepieciešamos uzdevumus. Izmantojot abas pieejas kopā, var izveidot pilnīgāku plānu, mazinot kavējumus. Turklāt neaizsargātu mājsaimniecību profilēšana ļauj veikt noteiktus pasākumus, piemēram, pielāgot vietējo darba laiku, lai labāk atbilstu to vajadzībām.

4. solis: Pārraudzības plāna izstrāde

Pārraudzības plāns seko projekta progresam, izmantojot izpildes rādītājus un grafikus. Tam jāietver enerģētiskās nabadzības rādītāji (kas identificēti diagnozes un plānošanas posmā), piemēram, neaizsargātu patērētāju renovēto mājokļu skaits, kā arī izpildes pamatrādītājus (KPI) attiecībā uz iekšējo progresu. Ir jādefinē datu vākšanas metodes, atbildīgās personas un resursi. Regulāra labuma guvēju un ieinteresēto pušu iesaiste nodrošina pārredzamību un atbildību. Ja noteikti rādītāji atpaliek, agrīna šī fakta konstatēšana ļaus laicīgi veikt korektīvus pasākumus.

3. solis: Finanšu plāna izstrāde

Finanšu plāns izklāsta, kādu veidu izdevumi var rasties un kad tie ir paredzami katram uzdevumam un apakšuzdevumam. Tas ietver kapitālo izdevumu (CAPEX) noteikšanu vienreizējiem ieguldījumiem, piemēram, saules paneļu infrastruktūrai, un operatīvo izdevumu (OPEX) noteikšanu aktuālām izmaksām, piemēram, algām un uzturēšanai. Šis plāns nodrošina līdzekļu pieejamību visā projektā, novēršot traucējumus. Sadarbība ar finanšu nodaļu palīdz noteikt, vai ir nepieciešams ārējs finansējums. Finanšu plāns arī novērtē potenciālos riskus, piemēram, tirgus izmaiņas, un ņem tos vērā, lai nodrošinātu, ka ieviešana norit bez traucējumiem.

Konkrētas rīcības īstenošana

5. solis: Enerģētiskās nabadzības aspektu piemērošana

Šis solis sniedz papildu ieskatus, lai nodrošinātu, ka neaizsargātu patērētāju vajadzībām tiek pievērsta uzmanība, veicot konkrētus tālāk aprakstītos pasākumus.

- **Informētības kampaņas:** neaizsargātu grupu mērķauditorijas informēšana par energoefektivitāti un pakalpojumiem. Tām ir jābūt skaidri sasniedzamiem mērķiem, jābūt pielāgotām auditorijai, jāsniedz vienkāršs, skaidrs ziņojums piemērotos formātos, piemēram, digitālās kampaņas jaunākām auditorijām un konsultācijas klātienē vecākiem cilvēkiem.

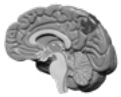

- **Izmaiņas darbībās:** neaizsargātu patērētāju iesaistei ir svarīga pozitīvu un efektīvu darbību veikšanas izpratne un atkārtošanas veicināšana. Pirms pielietošanas plašā mērogā var pārbaudīt dažādas mudināšanas pieejas, lai nodrošinātu to efektivitāti mērķa grupai. Pieejas lielās sensitivitātes dēļ ir jāpielieto specifiskas zināšanas.

- **Vienas pieturas centri:** neaizsargātām mājsaimniecībām ir jāpiedāvā visaptverošs atbalsta pakalpojumu klāsts, tostarp padomi enerģētikas jomā, komunālo pakalpojumu rēķinu izpratnes konsultācijas un atbalsta shēmas renovācijai. Lai tie būtu efektīvi, tiem ir jābūt pieejamiem un lietotājiem draudzīgiem, ar garāku darba laiku un atbalstu dažādās valodās, ja nepieciešams.

- Iekļaujošas enerģētiskās kopienas: dod iedzīvotājiem iespējas, atbalstot tādas iniciatīvas kā kopienas enerģētiskie projekti, kas samazina rēķinus un rada zaļas darba vietas. Pašvaldībām ir svarīga loma šo iniciatīvu atbalstīšanā, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātām mājsaimniecībām, ar finansējuma palīdzību, spēju pilnveidošanu un administratīvo atbalstu. Iesaistot neaizsargātus patērētājus agrīnā posmā, pašvaldības nodrošina iekļaujošus, izdevīgus enerģētikas risinājumus, veicinot pārredzamību un dodot pēc iespējas lielāku labumu vietējām kopienām.

- **Mājokļu renovācija un energoefektivitātes uzlabošana:** uzmanības pievēršana ēku energoefektivitātei, jo īpaši mājsaimniecībām, kas nevar atļauties renovāciju. Šo jautājumu saasina lielas mājokļa izmaksas, ierobežota valsts mājokļu pieejamība un tehnisko zināšanu trūkums. Pašvaldības saskaras ar grūtībām privāto mājokļu renovācijas jomā, bet tām ir jāapsver juridiskā, finansiālā un sociālā ietekme uz enerģētiski nabadzīgiem iedzīvotājiem un mājokļu īpašniekiem, veicinot energoefektīvus risinājumus.

- **Stimulējoši noteikumi un finansiālie pasākumi:** pielāgotu finanšu programmu, piemēram, subsīdiju, dotāciju vai zemu procentu aizdevumu, piedāvāšana, lai palīdzētu neaizsargātām mājsaimniecībām, nodrošinot, ka tās ir pieejamas un viegli saprotamas (piemēram, pieteikumu process).

- **Citi:** tiek pārbaudītas jaunas, novatoriskas pieejas. Galvenais ir saglabāt mērķa grupu uzmanības centrā.

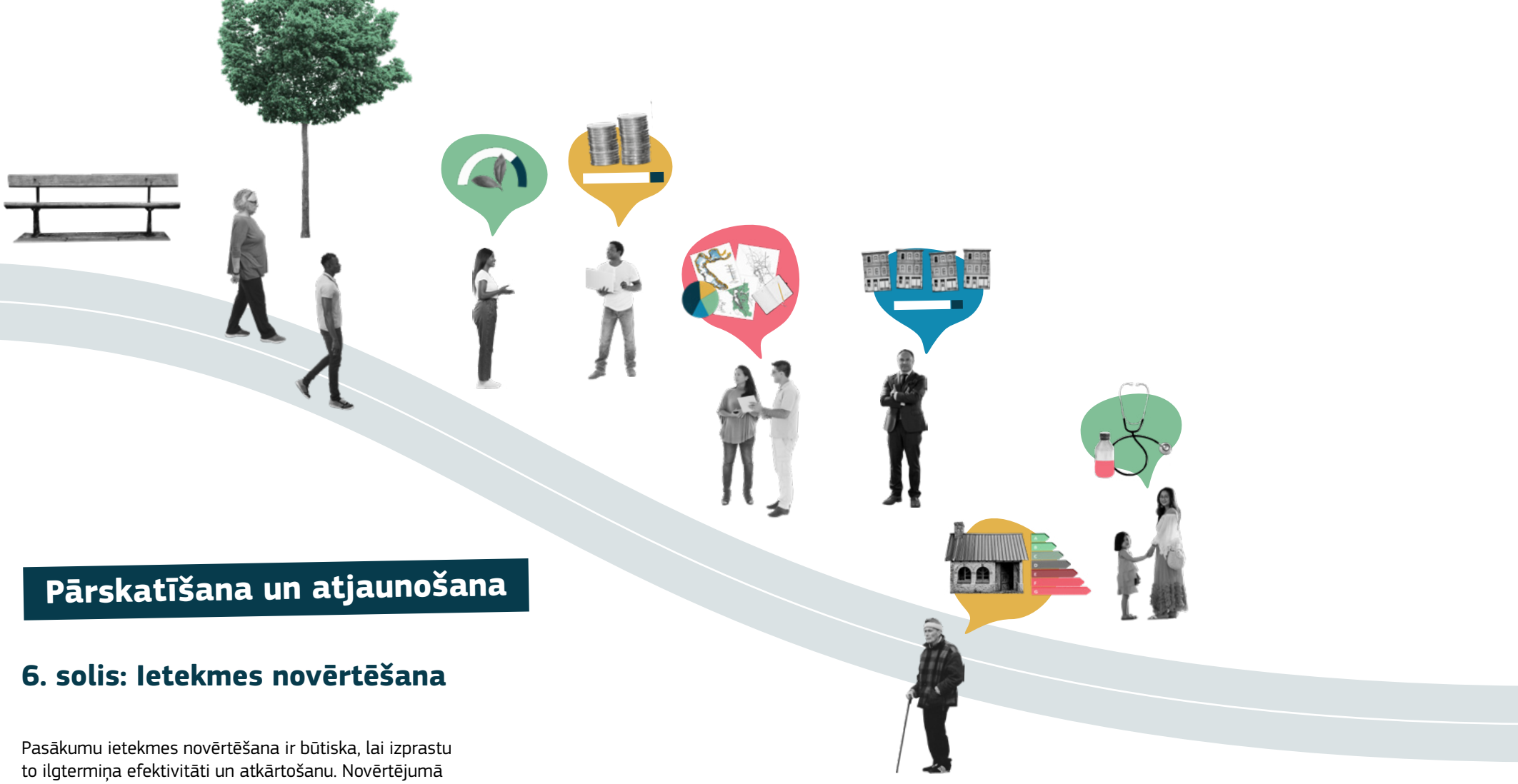

Pārskatīšana un atjaunošana

6. solis: Ietekmes novērtēšana

Pasākumu ietekmes novērtēšana ir būtiska, lai izprastu to ilgtermiņa efektivitāti un atkārtošanu. Novērtējumā jāaplūko kopējie rezultāti neaizsargātām mājsaimniecībām, piemēram, enerģijas ietaupījumi un uzlaboti dzīves apstākļi, un jāvāc atsauksmes no ieinteresētajām pusēm. Novērtējuma pamatā ir dati, kas vākti visos trīs posmos, un tas salīdzina rezultātus ar sākotnējo analīzi. Ārēju novērtētāju piesaiste var sniegt papildu objektīvus ieskatus, nodrošinot pārredzamību. Šis process ļauj pilnveidot stratēģijas un izstrādāt labākus plānus turpmākiem projektiem.

Šo dokumentu sagatavojis Enerģētiskās nabadzības konsultatīvais centrs (EPAH), vadošā ES iniciatīva, ko pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma vada Eiropas Komisija. Satura pamatā ir "EPAH 3. rokasgrāmata: Enerģētiskās nabadzības mazināšanas pasākumu ieviešanas pamācība", kas ietilpst izdevumā "EPAH rokasgrāmatas: Enerģētiskās nabadzības izpratnes un risināšanas rokasgrāmata". Vietējām pašvaldībām un speciālistiem paredzēto vairāku praktisko rokasgrāmatu mērķis ir palīdzēt vietējām pašvaldībām risināt enerģētiskās nabadzības jautājumus, nodrošinot, ka tiek efektīvi risinātas enerģijas pārneses sociālās dimensijas. Publicēšanas datums: 2024. gada novembris.